

Управління культури і туризму Сумської облдержадміністрації
Сумська обласна дитяча бібліотека ім. М. Островського

Талант, збережений душею

(до 65-річчя від дня народження
поетеси Ніни Багатої)

ПОПЕРЕДЖУВАЛЬНА ДОВІДКА

Суми – 2008

*День немов полотно.
Що устигла на ньому я вишити,
Поки слухалась нитка,
І голка живою була?
Хоч би кілька стібків,
Але гарних, хотілось залишити
На сорочці землі,
Що й мені свою ласку дала.*

Н.Багата

З творчістю поетеси з Охтирки з'єдналося вічно живе поняття "співпричетності до відкриття пізнання світу, ім'я якому – Любов. Власне кажучи, маємо вести мову про авторку, яку знає, принаймні, вся Україна, бо вона має в своєму доробку чимало поетичних збірок, є членом Національної Спілки письменників, першим лауреатом обласної премії в галузі літератури та мистецтва, в 1999 році заснованою Сумською обласною радою" – так пише про нашу талановиту землячку член Національної Спілки письменників України Юрій Назаренко в своїй передмові до поетичної збірки Н. Багатої "Пік тисячоліття".

Народилася Ніна Павлівна Багата (Марущенко) 12 квітня 1943 року в селі Високе Охтирського району Сумської області. Майбутня поетеса закінчила Охтирську середню школу № 2. Працювала і заочно навчалась в Івано-Франківському інституті нафти і газу. Та невдовзі захопили її пошуки не в надрах землі, а в надрах рідного слова.

Вірші почала писати ще школяркою, та саме на виробництві збагнула: не може обійтися без поезії. Перша публікація віршів Н. Багатої відбулася в 1966-му році, потім друкувалася в обласних газетах, республіканських журналах, колективних збірках.

Тож, на час виходу своєї першої збірки "Повінь" (1997) Н. Багата вже мала ім'я і неабияку майстерність на терені слова. Книга лише констатувала факт: маємо обдаровану поетесу.

Щаслива поетична доля Ніни Багатої – щаслива саме любов'ю до рідного краю, до батьківщини, до негучних рис чи деталей, що випливають із не застоюною водою минулого, наповнюють собою нинішню днину:

Ти все струмиш, кринице, під вербою!
І зруб той самий, з жовтої лози.
Ми стільки літ не бачились з тобою,
А ти така ж – прозоріша сльози!
І стежечка, дідами проторована,
не заростає... (*"Криниця", збірка "Повінь", 1997*)

Поетеса вдало обрала саму назву книги: твори, вміщені в ній, справді ніби шумлять весняним і дзвінким потоком.

"Ось-ось бруньки покажуть свій талант,
Ждуть від весни омріяного жесту.
З них кожна - то маленький музикант
Великого зеленого оркестру"

В цій збірці поетеса задекларувала своє прагнення вникнути в духовність рідного народу, його історичну долю.

"Згоріли тільки ересь, тільки зло.
Слова ж пішли у світ, немов прочани,
І на ходу загоювали рани.

До всіх людей вони ідуть і йтимуть,
Долаючи у душах путівці...
Являються до нас вони святими —
А ми їх часто маєм за старців"

Привертають увагу в книзі інтимна лірика, поетичні прийоми, розмаїття тем.

“Пересіваю жменьку слів,
Пересіваю тихо-тихо.
Летять кришталіки малі
І осідають в серці сміхом.
Колючий сміх, беззвучний сміх.
І все ж якимсь зернятком гріє. “

Так подані картинки взаємин чоловіка і жінки.

Тема часу — то "найспритнішого злодія", то мірила вічних цінностей — звучить в книзі з назвою "1440 хвилин" — стільки їх має одно доба.

"1440 хвилин
В черзі до мене стоять і сьогодні.
Кожна з них литиме воду на млин —
Мій чи не мій? Чи кудись у безодню?"

Книга Ніни Багатої "Дванадцять місяців", що побачила світ у 1999 році — своєрідне поетичне царство персоніфікованої природи. В багатогранні образи дванадцяти місяців пластично вписуються людські почуття, переживання та долі.

"Осінь квітне!
Її красу
На своє захоплення множу.
Що виходить?
Сказати не можу –
Щось на знаки окличні схоже".

Вищезгадані книги Н. Багатої отримали рясні схвальні відгуки.

Добре слово спонукало до натхнення, до праці над новими творами. Чергова збірка "Канат життя" написана протягом кількох місяців. Промениста її назва відбиває суть цієї книги. Жорстка гра в перетягування символічним канатом між добром і злом, мріями і тяжкою реальністю сьогодення; динаміка боротьби за гармонію у суспільстві – такий основний зміст поезій, що увійшли до збірки "Канат життя". В ній поетеса відкрилась читачам як громадянин, яскрава майстриня слова з великими потенційними можливостями.

"І перетягне що канат життя:
Добро чи зло? Не дай, Господь, планеті,
Від наднових тікаючи багнетів,
Світ за очі піти без вороття".

Збірка сприймається, мов туга, міцно скручена спіраль – як за змістом, так і за композицією.

"Ще сумління – не пропаще,
Ще дихаю надіями на краще...
В тугу спіраль пружиною скручусь".

Особливим видався для Ніни Багатої 1999 рік. У березні цього року її приймають до Національної Спілки письменників України, в серпні вона стає першим лауреатом обласної премії в галузі літератури та мистецтва, заснованою Сумською облрадою.

Гортаючи сторінки її наступної книги, що має назву "Пік тисячоліття", ніби відчуваєш нервовий пульс сьогодення. Усіма сильними сторонами індивідуальної творчості манери письма позначена ця книга. І не можна проминути художньо довершену річ, вистраждану поетесою упродовж багатьох років, поему "Наодинці з курганом", яка є окрасою збірки, її стрижневим мотивом, посідає чільне місце в книзі. Це – ліро-епічне полотно про давнє і недавнє минуле Охтирщини, про любов до неї і відповідальність нинішніх поколінь за благополуччя рідної землі в майбутньому.

Це – непідкупна,
Істинна любов
До рідних місць,
До батьківського краю.
Наш край топтало
Безліч підошов.
Чужих.
Але любов ота карає
І промовляє ворогу:
"Не руш!".."

Поетеса працює в так званому класичному ключі, коли темі і думці підпорядковані насамперед чіткі віршовані розміри, точні і влучні рими, яскраві порівнювальні засоби. В своїх уподобаннях Н. Багата явно тяжіє до

творчості таких майстрів пера, як В. Сосюра, В. Симоненко, Д. Павличко. У переважній більшості рядків відчувається наскільки нестримно пульсує поетична думка, і наскільки чітко вона підвладна поетесі. Справді обдарований митець обов'язково має своє творче обличчя. І коли говорити про охтирську поетесу Ніну Багату, то вчитуючись у її строфи, помічаєш: авторка постійно і напружено розглядає таку філософську категорію, як час і людина в часових вимірах. Попереду у поетеси – нові витки часу, нові творчі звершення, повені нової лірики по канату творчості і життя.

"Я словом праведним якби
Уміла заclinати,
Людей благала б всім святим.
Краси первісну повінь,
Як діаманти берегти
В оправі із любові".

Література:

1. Багата Н. Дванадцять місяців. Поезії. – Суми: Козацький вал, 1999. – 78 с.
2. Багата Н. Канат життя. Поезії. – Суми: Козацький вал, 1999. – 102 с.
3. Багата Н. Повінь. Поезії. – Суми: Слобожанщина, 1997. – 124 с.
4. Багата Н. Пік тисячоліття. Літературно-художнє видання. – Суми: Собор, 2000. – 88 с.
5. Ніна Багата. Поезії. – Слобожанщина. Альманах літераторів Сумщини. Вип. 8. – Суми: Мрія-1 ЛТД, 2002. – С. 16-17.
6. Ніна Багата. Поезія. – Слобожанщина. Альманах літераторів Сумщини. Вип. 6. – Суми Мрія-1 ЛТД, 2000. – С. 41-42.
7. Ніна багата. Поезії. – Слобожанщина. Альманах літераторів Сумщини. Вип. 9. – Суми: Мрія-1 ЛТД, 2004. – С. 31-33.
8. Ніна Багата. Поезії. – Слобожанщина. Альманах літераторів Сумщини. Вип. 9. – Суми: Мрія-1 ЛТД. – С. 32-35.
9. Ніна Багата. З нами Україна. Поезії. – Письменники Сумщини-2005. – Суми: Мрія-1, 2005. – С. 12-15.
10. Багата Н. Щоб з вікон усміхалося добро. Вірші // Сумщина. – 1996. – 8 березня.
11. Багата Н. Межичасся: вірші // Сумщина. – 1998. – 28 лютого.
12. Багата Н. Квітень // Сумщина. – 1998. – 1 квітня.

Рецензії, відгуки

1. Багата (Марущенко) Ніна Павлівна // Сумщина в іменах: Енциклопедичний довідник. – Суми: Рекламно-видавниче об'єднання АС-Медіа, СДУ, 2003. – С. 35.
2. Ніна Багата: Про неї та її вірші // Письменники Сумщини. – 2005. – Суми: Мрія-1, 2005. – С. 7-15.
3. Вертіль О. Життя до сонця рветься // Сумщина. – 1997. – 10 грудня.
4. Вертіль О. Яблуко Вічності // Сумщина. – 1998. – 11 квітня.
5. Геренко С. І доброта, й тривога поряд // Сумщина. – 1998. – 28 лютого.
6. Назаренко Ю. Це непідкупна, істинна любов // Багата Н. Пік тисячоліття. Літ.-худ. видання. – Суми: Собор, 2000.-С.2
7. "Не поглядаю скоса я на долю..." До 60-річчя Ніни Багатої // Сумщина. – 2003. – 12 квітня.
8. Нові члени Національної Спілки письменників України // Літературна Україна. – 1999. – 21 жовтня.
9. Рижова Л. Талант, збережений душею // Червоний промінь. – 1997. – 30 жовтня.
10. Стрельников О. Поетеса // Сумщина. – 1998. – 7 березня.
11. Тарасенко І. "З любов'ю до рідного краю" // Суми і сумчани. – 2000. – 20 квітня.

Склала
Відповідальна за випуск
Комп'ютерний набір

Бурятова Т.І.
Тогобіцька Л.М.
Рєзнікова І.М.